

Olay Yeri Koruma

TEMEL KAVRAMLAR

Olay:

kanunlarda açıkça suç olarak belirtilen fiil ve hareketlerin belirli bir zamanda ve mekanda gerçekleşmesidir. Ayrıca olay kontrolden çıkmış olağanüstü bir durumdur.

Olay yeri :

Olayın işleniş tarzının, mağdur ve suç sanıklarının ilişkisinin saptanabildiği dinamik bölgeye denir. Locard Teoremi: *"Her Temas Bir İz Bırakır"*

Fransız Kriminalistik uzmanı Prof. E. LOCARD 'ın geliştirdiği (Değişim Prensipli) ne göre: *"Bir ortamı terk eden bir kişinin orada bulunduğu dair iz bırakmaması, yada üstünde o ortamdaki bir şeyler alıp götürmemesi hemen hemen imkansızdır"*.

Bulgu: Olay yeri incelemesi sırasında olay yeri-fail-mağdur ilişkisini ortaya koymak amacıyla elde edilen her türlü materyale bulgu denir.

Delil :Meydana gelen bir suçun aydınlatılması ve suç sanıklarının tespitine yarayan her türlü ispat vasıtalarına delil denir. Hukuki açıdan delil ise bir hukuki uyumsuzlukta hakkın ispatı için mahkeme önünde kullanılan her türlü ispat vasıtası şeklinde de tanımlanmaktadır.

Maddi Suç Delili:İşlenen suçun yeniden canlandırılmasına, suç failinin tespitine, şüpheli, mağdur ve olay yeri arasındaki ilişkinin tespitine yarayacak, laboratuvarlarda bilimsel yöntem ve tekniklerle uzmanlar tarafından incelenip işlem gördükten sonra soruşturma ve yargılama sürecinde ispat vasıtası olarak kullanılabilen herhangi bir nesne yada ize maddi suç delili denir.

Delillerin Özellikleri

-Mantıklı ve gerçekçi olmalı (elle tutulur gözle görülür somut nesnelere oluşmalı hayal ürünü olmamalıdır.)

-Olayı temsil edici olmalı (olayla ilişkili olmalı, olay içinde yer almalı, suçun unsurlarından biri olmalıdır.)

-Kanuna aykırı olmamalı (hukuki ve bilimsel yollarla elde edilmelidir.)

Nedir maddi suç delili? İşlenen bir suçta olay yerinde kullanılan, bırakılan, alınan, değiştirilen, yada kirletilen hemen her türlü maddi unsurdur.Bundan anlaşılacağı üzere sözlü ifadeler dışında olay yerinde bulunan hemen her şey maddi delil olabilir.

Maddi Delil Türleri

Olay yerinde bulunabilecek deliller başlıca 4 ana grupta toplanır

1) Biyolojik Deliller 2) Kimyasal Deliller 3)Fiziksel Deliller 4) İzler

2)

Biyolojik Deliller :Olay yerlerinde, canlıların vücutlarından düşen,akan,kopan yada dökülen her türlü biyolojik maddedir. Olay yerlerinde kontaminasyondan en çok etkilenen delillerdir.Biyolojik delillerden olay yerlerinde en çok karşılaşılanları sıralayacak olursak bunlar:

İzler :Bir cismin bir başka cisim yada yüzey üzerinde, zorlama temas yada baskı ile oluşturduğu karakteristik şekillerdir.Olay yerlerinde en çabuk bozulabilecek hassas delillerdendir.Belli başlı iz türleri:

Kimyasal Deliller -patlayıcı maddeler -boyalar -yanıcı ve yakıcı maddeler -barut artıkları -narkotik maddeler (uyuşturucular) -

ilaçlar -diğer kimyevi maddeler -zehirli gazlar

Fiziksel Deliller Silah (tabanca, tüfek, bıçak, vb.)(Ateşli ve Ateşsiz , delici, kesici ,ezici)

Mermi çekirdekleri ,Kovan ve kartuşlar - Belge niteliğindeki deliller (yazılı kağıtlar ve evraklar)

Yanmış kağıtlar -

ü Manyetik alan üzerinde bulunan her türlü ses ve görüntü kayıtları

ü

İlk Ekip İlk ekip; adli olaya ilk müdahale eden ekiptir. Genel kolluğun tüm birimlerinden ekipler olabileceği gibi olayın meydana geldiği yerde görev yapan özel güvenlik teşkilatı personeli de ilk ekip olabilir.

Olay yerinde gerekli ilk önlemleri almak, olay yeri ve delilleri korumak, daha sonra gelen ekiplere bilgi vermek olay yerine ilk intikal eden ekibin görevlerindedir.

Soruşturma Ekibi Cumhuriyet Savcısının Yardımcısı sıfatı ile olaya fiilen el koyan, arama ve araştırma işlemlerini yapan, suçun aydınlatılması için gereken acele tedbirleri alan, mağdurun, şüphelinin ve tanıkların beyanlarını tespit eden ve neticede soruşturma evrakını Cumhuriyet Savcılığına teslim eden görevli ve yetkili ekiptir.

Olay Yeri İnceleme Ekibi Olay yerlerinin incelenmesi, delillerin tespit edilmesi, belgelenmesi, transferi, ambalajlanması, değerlendirilmesi konularında eğitim alarak uzmanlaşmış, bilimsel yöntem ve usullerle inceleme yapabilecek kapasite ve teknik donanımı sahip olan uzman ekiptir.

Olay yerine varış ve ilk yapılması gerekenler

Olay yerinin güvenliğinde en önemli aşama; olay yerini en az kontaminasyon (kirlenme) ile maddi suç delillerinin bozulmasına sebep verebilecek hareketlerden kaçınarak, genel kolluk kuvvetlerine teslim edilene kadar, olduğu gibi muhafaza etmektir

ÖZET: Güvenlik görevlisi genel kolluk birimlerinin olay yerine intikaline kadar tıbbi müdahalede bulunan uzman personele yardımcı olmalı, rehberlik etmeli ve açıklayıcı bilgilerle minimum kontaminasyon sağlayarak olay yerindeki delillerin kaybolmasını ve değiştirilmesini önlemeye çalışmalıdır.

ÖZET: Olay yerinde bulunan kişilerin hareketlerinin takip edilmesi ve olay yerine giren kişilerin belirlenmesi, sınırlandırılması, kişilerin kimliklendirilmesi ve olabilecek ikincil tehlikelere karşı duyarlı olunması olaya ait delillerin muhafazasında, olay yerinin orijinalliğinin korunmasında, güvenlik görevlilerinin ve diğer kişilerin şahsi güvenliklerinin sağlanmasında son derece önemli faktörlerdir.

ÖZET: Olay yerine gelen güvenlik görevlileri haberdar oldukları yada karşılaştıkları andan genel kolluk birimlerine olay yerini teslim ettikleri ana kadar olan her türlü gelişmeyi, kendi yaptıklarını ve diğer görevlilerin ve kişilerin yaptıklarını, tespit edilen hususları, edinilen her türlü bilgiyi öncelikle sözlü olarak genel kolluk görevlilerine aktarmalı, en kısa süre içerisinde hazırlayacakları yazılı tutanağa tuttuğu notları ve yaşanan olayları sade, temiz ve dil bilgisi kurallarına uygun bir şekilde yazarak imzalamalıdır. Hazırladığı tutanak en az üç (3) kopya olmalı; birini genel kolluk görevlilerine, birini kendi çalıştığı güvenlik birimine muhafaza edilmek üzere vermeli, diğerini ise kendisi muhafaza etmelidir.

Olay Yeri Ve Maddi Suç Delillerinin Güvenliğini Etkileyen Faktörler

Hava Şartları:

Mağdur, Mağdur Yada Maktul Yakınları :

Şüpheli ve işbirlikçiler :

Basın mensupları :

Meraklı kalabalık ve ilgisiz kişiler:

Fırsatçılar (Yankesiciler vs.) :

Görevli olmayan personel:

Farklı Alanlarda Olay Yeri Korunması

1. Kapalı alanlar; ikamet ve işyeri olarak kullanılan belirli alanla sınırlı kapalı mekanlardır. Bu tür olay yerleri içeriden olay yerine müdahale olmadığı durumlarda dışarıdan soyutlanarak girişler (kapı, pencere vb.) ilgisiz kişilerin girmesini engelleyecek şekilde kapatılarak koruma sağlanır.

2. Açık alanlar; bu tür alanların korunması için daha fazla personele ve dikkatli çalışmaya ihtiyaç vardır.

Açık alanlarda meydana gelen olaylar neticesinde iz ve deliller genelde geniş bir alana yayılırlar. Bu nedenle olayın başladığı, devam ettiği ve bittiği yerin çok geniş alanı kapladığı durumlarda olay yeri çok kısa zamanda şeritle çevrilmelidir.

3. Islak ve Su Altındaki Alanlar; Olay yerinin ve suç eşyasının (silah, oto, çalıntı mal) yerinin ıslak veya su altında olduğu durumlar çoğu zaman karşımıza çıkmaktadır. Bu tür suç olgularının bulunduğu ortamdan yüzeye çıkarılması ve incelemeye alınması aşamasına kadar korunması gereklidir.

Özel Güvenlik Biriminin Genel Olarak Yapması Gerekenler

· Olay yerine varır varmaz, en seri şekilde durum kontrol altına alınır.

· Devam etmekte olan olaya müdahale eder ve kontrol altına alır, fail/failler gözetim altına alınır ve tanıklar belirlenir.

· Can güvenliği ve sağlık emniyeti sağlanır.

- Olay yerinde yaralı varsa hastaneye sevki sağlanır, kapalı-tehlikeli yerlerde kalanlar tahliye edilir.
- Olay yeri en geniş hatlarıyla güvenlik şeridi çekilerek koruma altına alınır,
- Yaralıların tahliyesi gibi acil durumlar haricinde olay yerine girilmez , girildi ise izlenen yol ve olay yerinde yapılan davranışlar genel kolluk geldiğinde bildirilir
- Zaruret halinde olay yerine giriş ve çıkışlarda aynı hat kullanılmalıdır.
- Hiç kimsenin olay yerine girmesine izin verilmez.
- Mecburen girmesi gerekenler hakkında; kimlik bilgileri, giriş nedeni, giriş-çıkış zamanı gibi hususlar not edilir.
- Gerektiğinde olaya ait iz ve delillerin kaybolup, kaybolmayacağı dikkate alınarak trafik akışına müdahale edilir.
- Olayı soruşturmakla görevli ekibin gelmesi beklenir ve bu ekibe ilk gelişen andan itibaren gelişen hadiseler hakkında bilgi verilir.
- Tanıkların konuştukları konular dinlenerek notlar alınmalıdır..
- Delillerin tabii şartlardan dolayı bozulmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Olayın seyri ve sonucuna göre yardım istenir (itfaiye, trafik, doğalgaz kuruluşu vb.).
- Olayın safhası hakkında amirlerine bilgi verir.
- Meraklı kalabalık uzaklaştırılır.
- Tanıkların ifadeleri ve istendiğinde ulaşılabilecek irtibat adres ve telefonları alınmadan olay yerinden ayrılmaması sağlanır.
- Olay yerinden sevk edilen yaralıların buldukları yer ve sağlık durumları hakkında ilgili birime bilgi verilir.
- Çıplak elle olay yerinde herhangi bir yere dokunulmamalıdır.(İhtiyaç halinde maske, bone, galoş ve tulum kullanılır.)
- Olay yerinde bulunan tabanca, kovan, mermi çekirdeği, fişek koruma altına alınır. Yerleri değiştirilmez,bir araya toplanmaz.
- Ölen şahıs ve tabanca ile teması olabilecek kişilerin el svabı alınacağından şahısların elleri ve uzun namlulu silahlarda ve av tüfeklerinde de yüzleri yıkattırılmaz.
- Maktulün bulunduğu konum (yüzüstü,sırtüstü) Olay Yeri İnceleme Uzmanları yada Cumhuriyet Savcısı gelene kadar kesinlikle değiştirilmez.
- Şahsın yakınları ve görgü tanıklarından,ölen şahsın kimliği,olayın nedeni hakkında bilgi alınır.
- Olay yerindeki kan ve vücut sıvılarından, gazlardan, patlayıcılardan uzak durulmalı ve gerekli emniyet tedbirleri alınmalıdır.
- Delil bulunma ihtimali yüksek olduğundan giriş ve çıkış noktaları iyi korunmalı, koruma olay yeri inceleme ekibi gelinceye kadar devam etmelidir.
- Olayda kullanıldığı şüphesi olan ulaşım araçları buldukları yerinden hareket ettirilmez, içi karıştırılmaz, üzerinde bulunan deliller muhafaza edilir.
- Olay yerinde güvenlik kamerası varsa kamera kayıtları muhafaza altına alınmalıdır.
- Olay yerinde yenilip içilmemelidir.
- Tutum ve davranışlarla ikinci bir olaya sebep olunmamalıdır. (mağdur, sanık hakkında olumsuz konuşma)
- Şüpheli ile mağdur aynı mekanda bulundurulmamalıdır.